

Helsingin hallinto-oikeus
Ratapihantie 9
00520 Helsinki

8.3.2010

Asia: Valitus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen poikkeamispäätöksestä.
Dnro UUDELY/39/07.01/2010

Valittaja:

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry –
Helsingfors naturskyddsförening rf. (Helsy).
Kotkankatu 9
00510 Helsinki
email: helsy@sl.fi
p. 050 3011 633
p. 09-2280 8277

Vaatimukset: Helsingin luonnonsuojeluyhdistys vaatii poikkeamispäätöksen kumoamista.
Lisäksi yhdistys vaatii, että poikkeamislupaa ei myönnettäisi ilman, että lupapäätöksessä esitetyt lieventämistoimenpiteet on ensin täytetty. Lupapäätöksen mukaiset toimenpiteet tulee ajoittaa lintujen pesimäajan ja vesiluonnon kasvukauden ulkopuolella.

Valitusoikeus: MRL 193 §, kohta 6: Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry on rekisteröity yhdistys, jonka tarkoituksena on luonnon- ja ympäristönsuojelun edistäminen toimialueellaan

Perustelut:

Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksessä on kyse luvasta rakentaa Helsingin Kallahdenniemellä sijaitsevalle Kuningattaren alueelle lähes 100 metriä pitkä laiturin. Kallahdenniemi sijaitsee kokonaisuudessaan yhdessä Helsingin kolmesta Natura-2000-alueesta (Kallahden harju-, niitty- ja vesialueet, FI0100063). Kyseessä oleva laiturin on alueen ensimmäinen suurehko hanke rakentaa ko. Natura-alueelle sen vahvistamista vuonna 1998. Natura-alueen vesialueiden käyttöä säädellään vesilain mukaan. Alueella ei ole oikeusvaikutteista kaavaa.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys jätti 22.7.2009 yhdessä Helsingin Seudun Lintutieteellisen yhdistyksen — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n kanssa Tilakeskuksen hakemuksesta muistutuksen.(Liite 1)

Laiturin rakentamisella on merkittäviä haitallisia vaikutuksia paikalliseen luontoon ja Natura-alueeseen kuuluvaan hiekkapohjaan. Välittömiä haitallisia vaikutuksia merenpohjaan ja veden laatuun syntyy kun laiturin kiinteän osan rakentamiseen liittyvien ruoppaus- ja läjitystoimenpiteiden vuoksi. Koska veden syvyys on Kuningattaresta koilliseen (laiturin suuntaisesti) liian matala soutuvenettä suurempien alusten kulkea, on odotettavissa mahdollisesti vuotuisia ruoppaustoimenpiteitä laiturin jatkuvan toiminnan mahdollistamiseksi, varsinkin vuosina jolloin vedenpinta on normaalia matalampi. Myös hankkeesta tehdyn Natura-arvioinnin mukaan s. 8 todetaan, että "Alueella vallitsevat virtaukset ja hiekan liikkuvuuden huomioiden on kuitenkin luultavaa, että mahdollinen ruoppaus joudutaan uusimaan aika ajoin. Natura-alueen kuvauksen mukaan "Vesialueen hiekkaiset ja kivikkoiset matalikot ovat tärkeitä linnuston pesimä- ja levähdysalueita". Natura-alueen kuvaus liitteenä 2.

Kiinteistöviraston hakemuksesta annetuista lausunnoissa sekä hankkeesta tehdystä Natura-arvioinnissa edellytetään, että lupa voidaan myöntää vain jos tehdään laiturin haitallisia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä. Näitä toimenpiteitä, mm. moottoriveneilykieltoa

niemen eteläpuoleiselle matalikolle, esitetään Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n 2003 vuosille 2003-2012 laatimassa Kallahden rantaniityn luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Lisäksi em. julkaisussa todetaan s. 13, että Kuningattaren ranta-alueelle ei tule rakentaa laitureita tai muita venesäilytystä palvelevia rakenteita.

ELY-keskuksen poikkeamispäätöksessä edellytetään huomioimaan vuonna 2003 laadittu Kallahden rantaniityn luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelma. Käytännössä hoito- ja käyttösuunnitelman huomioimista ei voida poikkeuslupapäätöksellä varmistaa, vaan siinä mainittut ehdot voidaan vahvistaa alueen kaavoituksen yhteydessä. Alueella on vireillä asemakaava sekä asemakaavan muutos.

Kuningattaresta Rivelinniemelle merenpohjassa ja suunnitellun laiturin alta kulkeville 500 metrin pituisille vesijohto- ja paineviemäriputkille ei ole haettu vesilain mukaista lupaa. Putkien rakennus- ja pohjaanlaskutyöt on kuitenkin suoritettu jo toukokuussa 2009 Suomen vesityö Oy:n toimesta. Helsingin kaupungin ympäristökeskus soitti kesällä 2009 Länsi-Suomen ympäristölupavirastoon, ja keskustelu esittelijä Saku Hurskaisen kanssa varmisti asian. Hurskainen vahvisti myös, että tämäntyyppisille vesijohtohankkeille tulisi aina hakea vesilain mukainen lupa, eikä asiasta voi päättää esimerkiksi kunnan rakennusviranomaisen. Tilakeskus on hakenut ja saanut rakennusvalvontavirastolta luvan vesijohto- ja paineviemäriputken rakentamiselle Kuningattarella sijaitsevan Kuhlefeldin huvilan kunnostoihin haetun rakennusluvan yhteydessä. Rakennusvalvontavirasto on mielestämme ylittänyt toimivaltuutensa antaessaan luvan vesijohto- ja viemäritöihin, jotka olisivat vaatineet Länsi-Suomen ympäristölupavirastolta (nyk. Etelä-Suomen aluehallintovirasto) haettavan vesilain mukaisen luvan. Myös Uudenmaan ympäristökeskus on antanut lausunnossaan suosituksen hakea Kuningattaren laiturille vesilain mukaisen luvan.

Kaupunginhallituksen 4.5.2009 lausunnossa todetaan, että 74-95 metriä pitkä laituri ei olisi ristiriidassa maiseman luonteen kanssa, koska kyseessä on vanha laituri paikka ja samanpituiset laiturit ovat tyypillisiä Kallahdenniemiellä. Kuningattaren vanha laituri ulottui n. 20 metrin päähän rantaviivasta, ja ollut käytössä viimeksi 1950-luvulla. Näin ollen lähes 100 metsiä pitkä laituri olisi Kuningattaren niemellä ensimmäinen, ja niin pitkän rakennelman haitalliset vaikutukset lähes luonnontilaisen niemen maisemaan ovat ilmeisen suuret. Laiturin rakentamisen myötä lisääntynyt vesiliikenne alueella aiheuttaisi häiriötä useiden rannan matalikoissa pesiville ja levähtäville lintulajeille.

Kaupunginhallituksen lausunnossa edellytetään lisäksi laiturin palvelevan yleistä virkistyskäyttöä. Kiinteistöviraston tilakeskuksen 10.11.2009 järjestämässä keskustelutilaisuudessa kävi kuitenkin ilmi, että laituria tulisi käyttämään ainoastaan Kiinteistöviraston vuokralaisena toimiva ravintoloitsija liiketoiminnassaan. Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksen ehto numero 4 edellyttää kuitenkin laiturin palvelevan myös yleistä virkistyskäyttöä.

Päätös laiturin sijoittamisesta Kallahden Kuningattarenniemeen tulee käsitellä Kallahdenniemen asemakaavan yhteydessä, jolloin lupaehtojen täytyminen voidaan varmistaa kaavamääräyksin. Lisäksi laiturin rakentamisen aiheuttamat välittömät ja välilliset vaikutukset alueen luontoarvoihin ja Natura-alueen veden laatuun voidaan tällöin asianmukaisesti arvioida yhdessä muiden asemakaavan hankkeiden kanssa.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n puolesta

Kati Vierikko
puheenjohtaja

Markus Seppälä
sihteeri

LIITTEET:

Liite 1: Muistutus Helsingin kaupungin kiinteistöviraston poikkeamislupahakemuksesta rakentaa laiturin Vuosaaren kylässä sijaitsevalle tilalle RN:o 1:153 (Kuningatar).

Liite 2: Kallahdenniemen Natura 2000-alueen kuvaus.